

JAARVERSLAG 2019

AFAS Software

AFAS Holding B.V. – AFAS Benelux B.V. – AFAS International B.V. – AFAS Software B.V. – AFAS Belgium N.V. – AFAS Software Caribbean B.V. – AFAS Software Aruba B.V.

Meer weten? Ga naar jaarverslag.afas.nl

Inhoudsopgave

Kerncijfers	2
Resultaatontwikkeling en financiële positie	
Bestuursverslag	4
Continuïteit en risicobeheersing	
Jaarrekening	22
Geconsolideerde balans	
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	
Kasstroomoverzicht geconsolideerd	
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	
Toelichting op de geconsolideerde balans	
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	
Vennootschappelijke balans	
Vennootschappelijk winst- en verliesrekening	
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	
Overige gegevens	45
Statutaire winstbestemming	
Controleverklaring accountant	

Kerncijfers

	2019	2018	2017	2016	2015
RESULTATEN (x € 1.000,-)					
Netto-omzet	166.600	141.689	121.431	107.524	92.305
Onderhoud	139.608	116.821	99.656	86.444	72.961
Services	26.993	24.869	21.776	21.079	19.345
Bedrijfsresultaat	75.919	64.905	53.511	43.975	36.974
Nettoresultaat na belastingen	62.068	54.915	43.589	35.516	30.060
OMZETVERDELING %					
Onderhoud	84%	82%	82%	80%	79%
Services	16%	18%	18%	20%	21%
RATIO'S					
Omzetgroei	18%	17%	13%	16%	16%
Groei Onderhoud	20%	17%	15%	18%	19%
Groei Services	9%	14%	3%	9%	12%
Loonkosten in % omzet	22,4%	24,3%	26%	27%	29%
Resultaat in % van de omzet	37%	39%	36%	33%	33%
Winst per aandeel	4,14	3,66	2,91	2,37	2,00
MEDEWERKERS					
Gemiddeld aantal FTE	466	433	395	362	344
Instroom FTE	71	52	72	56	40
Uitstroom FTE	29	34	35	32	31
Gemiddeld aantal dienstjaren	8	7	7	7	8
Gemiddelde leeftijd	34	34	34	35	35
Omzet per FTE	357.512	327.227	307.421	297.028	268.330
Loonkosten per FTE	80.164	79.447	78.561	79.130	77.972
Ziekteverzuim %	1,6%	1,9%	1,8%	1,6%	2,0%
GEMIDDELD AANTAL FTE PER DIVISIE					
Customer operations	232	209	185	167	153
Productontwikkeling	127	127	118	109	104
Marketing en sales	68	65	64	60	60
Algemeen	39	32	28	26	27
VERANTWOORD VERDER (MVO)*					
MVO - Giften (x € 1.000,-)	5.000	4.000	3.000	2.500	1.700
Energieverbruik (kwh) per FTE	2.748	2.754	2.941	3.570	3.677
Wagenpark, % Co2 uitstoot, 0 gr/km	15%	2%	1%	0%	0%
Wagenpark, % Co2 uitstoot, 1-80 gr/km	3%	8%	12%	12%	10%
Wagenpark, % Co2 uitstoot, 81-100 gr/km	10%	31%	41%	47%	46%
Wagenpark, % Co2 uitstoot, 101-120 gr/km	47%	51%	42%	37%	38%
Wagenpark, % Co2 uitstoot, > 120 gr/km	25%	8%	4%	4%	5%
Gemiddelde betaalduur inkoopfacturen (dgn)	12	12	14	14	15
Gemiddelde betaalduur verkoopfacturen (dgn)	19	20	21	21	21

* Geen accountantscontrole toegepast

Resultaatontwikkeling

	2019		Index	2018	
	x € 1.000	% van de netto-omzet		x € 1.000	% van de netto-omzet
Netto-omzet	166.600	100%	118%	141.689	100%
Bedrijfsopbrengsten	166.600	100%	118%	141.689	100%
Kosten					
Kosten uitbesteed werk	24.808	15%	141%	17.587	12%
Lonen en salarissen	31.063	19%	108%	28.753	20%
Sociale lasten	4.673	3%	112%	4.167	3%
Pensioenlasten	1.620	1%	109%	1.481	1%
Afschrijvingen vaste activa	2.569	2%	123%	2.097	1%
Overige bedrijfskosten	25.948	16%	114%	22.700	16%
Bedrijfslasten	90.681	54%	118%	76.784	54%
Bedrijfsresultaat	75.919	46%	117%	64.905	46%
Rentebaten	203	0%	112%	181	0%
Resultaat voor belastingen	76.122	46%	117%	65.087	46%
Vennootschapsbelasting	(14.054)	-8%	116%	(12.079)	-9%
Vennootschapsbelasting voorgaande jaren	0	0%		1.907	1%
Resultaat na belastingen	62.068	37%	113%	54.915	39%

BESTUURSVERSLAG

Van de directie

Laat een financieel analist kijken naar de resultaten van AFAS over 2019 en hij zegt: een ongelooflijk topjaar. We werkten voor onze trouwe klanten en 690 nieuwe klanten kozen voor ons. Onze productiviteit steeg met 9% en onze omzet was 166.600.000. 18 procent meer dan in 2018. Hartstikke mooi natuurlijk. Maar een jaar is zo veel meer dan dat. We hebben met zijn allen veel gedaan en beleefd. En daar zijn we trots op. Misschien nog wel trotser dan op het resultaat.

Het thema van 2019 was 'Outside the box'. Dat gaat over frisse nieuwe ideeën, maar vooral ook over niet blijven hangen in je eigen wereldje. We wilden tussen de mensen staan, om te inspireren én te luisteren. Dat deden we dus vaak.

Bijzondere ervaringen

Allereerst organiseerden we meer dan 400 evenementen, waar we meer 30.000 gasten begroetten. Prachtige voorbeelden waren het Koning Willem 1 diner, de AFAS Open, Het Goedste Doel en het Bouwdiner. En niet te vergeten de eerste editie van Succesfestival, dat we in september hielden en waar meer dan duizend Succesbeheerders op afkwamen. Zij hadden tijdens AFAS Open al gehoord over de nieuwe mogelijkheden van onze software, en nu kregen ze inspiratie en ideeën om er ook echt mee aan de slag te gaan. Extra mooi was dat we het op ons eigen terrein deden in festivalstijl, met tenten, foodtrucks, alles erop en eraan. De presentaties werden niet gegeven door externe sprekers, maar gewoon door onze medewerkers die hun eigen kennis deelden. Dat zijn momenten dat je ongeloofelijk trots bent.

Naast de grote evenementen maakten we contact op kleine schaal. Bijvoorbeeld bij onze implementaties. Onze software is een middel waarmee onze klanten hun werkplezier vergroten, en daar helpen we graag bij. Door eerst te luisteren naar de vragen en verhalen van onze klanten. Die input gebruiken we om hen verder te brengen, maar ook om zelf van te leren. En zo elke dag een stap beter te worden.

Alles drijft op liefde

Ons succes steunt op onze kernwaarden en die staan al jaren stevig overeind. Net zoals onze visie: onze klanten inspireren om beter te ondernemen. Daar doen we alles voor. AFAS is veel meer dan de verkoop van software en de cijfers die daarbij horen. Wij zien ons bedrijf als een ecosysteem dat drijft op liefde en vertrouwen.

We hebben niks te verbergen. En geloof ons: daar wordt werk echt stukken leuker van. Het geeft vrolijkheid en enthousiasme. Dat is essentieel. We zien dat softwarebedrijven om ons heen een moeilijk jaar achter de rug hebben. Het ene na het andere bedrijf wordt overgenomen door investeerders, en dan gaat de ziel eruit. Voor onze concurrentiepositie prima, maar voor ons land is het gezond als er veel sterke familiebedrijven zijn. In welke branche dan ook.

Productontwikkeling

In onze producten hebben we ook dit jaar weer een mooie slag geslagen. We proberen elke klant, in welke sector dan ook, steeds enthousiaster te maken. Dat doen we met nieuwe functionaliteiten en grote en kleine verbeteringen, zodat we steeds meer waarde creëren voor deze bedrijven. Daarom leveren we elk jaar meerdere nieuwe versies uit aan onze klanten.

In 2019 hebben we Profit 11 gelanceerd. We verbeterden het sollicitatieproces, en het declareren en uren boeken nog verder. Daarnaast kreeg de portal- en intranetfunctionaliteit een flinke upgrade. Ook voor specifieke branches hebben we verbeteringen doorgevoerd. Zo hebben we voor de flexbranche de declaratieverloning gestandaardiseerd. Mét inzicht in de marges daarvan. Dat is uniek voor deze sector. De sector bouw hielpen we verder door bouwrapportages in een handomdraai mogelijk te maken. Dat scheelt deze bedrijven in de faalkosten.

Het aantal AFAS Pocket-gebruikers verdubbelde naar 650.000 en groeit nog wekelijks. Dat is mooi, want door het gemak van AFAS-in-je-broekzak, verdampt de administratieve last voor elke gebruiker steeds verder.

Helemaal in de wolken

Alle klanten werken vanaf 31 december volledig online met onze software. Echt een wereldprestatie, omdat we dit jaar zoveel bedrijven hebben overgezet van fysieke servers naar onze cloud. Ook de laatsten der offline Mohikanen hebben we nu bewogen om over te stappen. We zijn er trots op dat we écht gaan voor online, en niet uit angst nog een offline-aanbod in de lucht houden.

'In de cloud kunnen we aan de ene kant een breed probleem voor alle klanten in één keer oplossen. Maar we kunnen ook veel beter inzoomen op de individuele klant. Hoe gebruikt hij de software? En zouden andere klanten daar ook hun voordeel mee kunnen doen?'

Dennis van Velzen – Directeur Product Development

En dooooo

In 2020 gaan we weer stevig verder. We blijven Profit doorontwikkelen en nog meer inhoud geven. Met standaardworkflows voor bijvoorbeeld klachtenprocedures. En we gaan organisaties helpen in hun *war for talent*, door werving en selectie verder te ontwikkelen.

Marketing

Het afgelopen jaar was wat mooie momenten betreft een topjaar. Koningin Máxima kwam twee keer op bezoek, én we mochten het Koning Willem I-diner organiseren. Uniek voor een bedrijf als het onze. Zelfs sommige lastige momenten hadden hun mooie kant. Bijvoorbeeld toen het dak van het AFAS-stadion dat instortte. Dat raakt je als sponsor natuurlijk ook.

1300 keer 'ja, ik wil!'

Onze medewerkers zijn onze helden. We doen er veel aan om AFAS dé beste werkplek te maken. En om goede nieuwe krachten binnen te halen. Daarvoor werken Marketing en HR intensief samen, zodat de binnenkant en de buitenkant naadloos op elkaar aansluiten. We lanceerden de campagne *Wat drijft jou?* met echte verhalen die een laagje dieper gaan dan de fijne arbeidsvoorwaarden bij ons bedrijf. We wonnen er de Grand Prix Contentmarketing award 2019 mee, en het aantal kwalitatief goede sollicitanten steeg er flink door. In 2019 hebben we 1300 sollicitanten gehad.

'We zijn trots dat we AFAS hebben kunnen vermarkten bij grote namen. Minstens net zo geweldig vinden we het dat we veel sterke MKB-ondernemingen aan ons hebben weten te binden. Want zij staan voor hetzelfde als wij: sterke Nederlandse bedrijven met mooie ambities. Daar werken we volgend jaar weer aan verder. Dan met de focus op een onderwerp dat ons na aan het hart ligt, en dat de drijver is onder onze software, werkgeluk.'

Martijn Delahaye – Directeur Marketing

Meer van wat werkt

Kleine experimenten doen, en uitbreiden wat werkt. Dat is onze marketing-aanpak. Zo breiden we het Succestival in 2020 verder uit en gaan we flink opschalen met onze eigen hbo-opleiding tot Succesbeheerder. Het is onze ambitie om met minimaal vier klassen te starten.

HR

Onze AFAS-familie telt inmiddels bijna 500 medewerkers: 497 om precies te zijn. In 2019 vonden 29 mensen ergens anders een baan, stroomden 62 medewerkers door binnen onze organisatie, en begroetten we 68 nieuwe collega's. In 2019 zijn ons gelukkig geen collega's ontvallen, en daar zijn we uiteraard erg dankbaar voor. Ook belangrijk: we zijn gezond. Niemand is langdurig ziek. En ons verzuim is laag: 1,6 procent.

Lekker vitaal

De tevredenheid van onze medewerkers is heel hoog. En er wordt bij ons hard gewerkt. Dat kan een spannende combinatie zijn. Daarom hebben we het afgelopen jaar veel geïnvesteerd in vitaliteit. Neem het bewaken van grenzen. Dat is een taak van medewerkers én leidinggevenden. Een mooi voorbeeld zijn de Fit-pro shows, daar hebben we er vier van gehouden. Drie collega's vertelden over hoe ze bijna burned out raakten, we hebben een bijeenkomst gehad over mentale veerkracht, maar ook over slaap en ademhaling. Die bijeenkomsten werden supergoed bezocht.

Prima baas

Dit jaar hebben medewerkers hun leidinggevenden beoordeeld. Ze scoorden gemiddeld een 8,2. Het vertrouwen in de leidinggevenden is hoog, en de grote vrijheid wordt als positief ervaren, net zoals het doorgeven van visie en het nakomen van afspraken. Wat er nog beter kan is het uitspreken van complimenten. Medewerkers voelen zich erg gewaardeerd, maar leidinggevenden mogen die waardering wel vaker uitspreken als compliment of bedankje. Ook het luisteren kan beter, en soms is het onduidelijk wie er aan zet is om afspraken over persoonlijke ontwikkeling uit te voeren.

'Ik geloof in de kracht van kwetsbaarheid. Open en eerlijk zijn over wat je bezighoudt. En over wat er niet goed gaat. Gelukkig lopen collega's daarvoor bij hun leidinggevende of mij binnen. Dan kunnen we samen oplossingen zoeken.'

Britt Breure – Manager HR

Open praten, niet meer roken

Komend jaar gaan we natuurlijk aan de slag met de uitkomsten van de leidinggevendenenquête. En we gaan masterclasses houden. In kleine gezelschappen, zodat er nog meer ruimte is om open te praten. Bijvoorbeeld over relaties of over kwetsbaarheid. En – zeker niet onbelangrijk – we worden rookvrij. In onze gebouwen én op ons terrein kun je geen sigaret meer opsteken. Of je nou medewerker bent of klant. Vind je dat moeilijk? Dan helpen we.

Customer Operations

Robbert de Ruijter werd dit jaar onze nieuwe eindverantwoordelijk voor Consultancy, Support en Opleidingen. En ook hier gingen we in 2019 stevig aan het werk. We deden ruim 600 implementaties bij nieuwe- en bestaande klanten. Bovendien hebben we dit jaar de hulp aan onze klanten verder verbeterd. Allereerst zijn we live gegaan met het AFAS Helpcenter. Die tool zorgde ervoor dat we per maand zo'n 800 vragen minder kregen.

Veel succes

Als beheerder van onze software heb je een enorm belangrijke rol in je organisatie. We willen hun helpen de allerbeste beheerder te worden: een Succesbeheerder! Daarvoor hebben we het Succesbeheer Traineeship opgericht. 148 trainees hebben zich acht weken lang verdiept aan de hand van een zelf meegebrachte case in de software en cultuur van AFAS. Een ongelooflijk succes wat zich de komende jaren verder zal uitbreiden.

Iedereen aan boord

We zijn gestart met onboarding van nieuwe klanten. Nog voor de consultant langskomt voor de implementatie zetten we de basis neer: werk dat eenmalig moet gebeuren, doen we alvast. Op afstand. En kosteloos. Hierdoor kunnen klanten een vliegende start maken als de consultant langskomt.

'Vooral in consultancy is er de laatste jaren flink wat veranderd. Vroeger waren consultants vooral aan het inrichten, nu doen ze ook aan procesbegeleiding en geven ze advies. We zijn apetrots dat wij dat doen met jonge mensen uit eigen kweek. Die zitten bij een stuurgroep van bijvoorbeeld een groot ziekenhuis aan tafel. En dat doen ze goed ook.'

Robbert de Ruijter – Directeur Customer Operations

Kant-en-klaartje

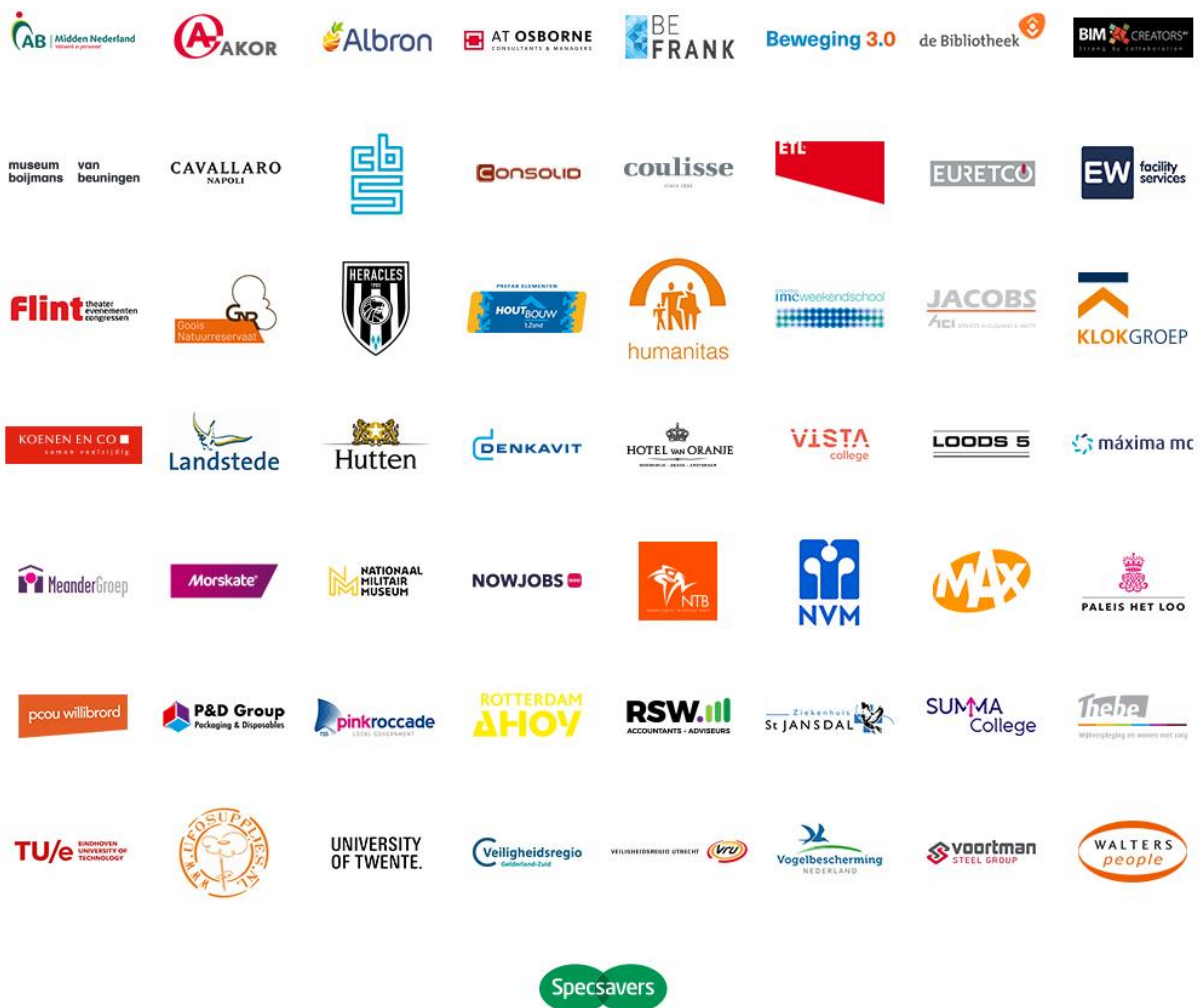
We gaan het komende jaar volop verder bouwen aan een afdeling die tussen support en consultancy in zit: servicemanagement. Daar kunnen klanten terecht met kleine inrichtingsvragen. Ook starten we met een implementatiestandaard, SIMPLR. Een projectmanagement-tool die de klanten gratis krijgen. Hier staat álles in voor de implementatie.

Sales

In totaal 690 bedrijven, groot en klein, hebben gekozen voor onze software en werden toegevoegd aan de AFAS familie.

We zijn er trots op dat steeds meer universiteiten en ziekenhuizen voor ons kiezen. Dat vroeg wel een andere manier van werken. Normaal gunt een klant ons de opdracht door goede gesprekken en het vertrouwen dat hij in ons heeft. Nu worden we via een aanbesteding beoordeeld op onze inschrijving, op papier.

Welke klanten kozen er onder meer voor AFAS:

'We staan óók elke keer te juichen als een klein familiebedrijf met ons wil werken. Waarom? Omdat bijvoorbeeld het echtpaar dat die zaak runt door onze software meer tijd overhoudt voor het gezin. Dat is niet uit te drukken in geld, maar wel in geluk. Die impact willen we hebben, door met onze software in het hart van de onderneming te zitten. We willen winnen, daar zijn we sales voor, maar dan wel met het mooiste spel'.

Bernard Paul Hakkenberg, Commercieel Directeur

Focus op het nieuwe juichmoment

We zijn optimistisch over volgend jaar. We starten namelijk met meer toezeggingen van nieuwe klanten dan ooit. Daarbij zetten we in op de veranderende arbeidsmarkt met al die verschillende dienstverbanden. Ook lopen in 2020 veel contracten af in de universitaire wereld. Dus maken we ons op voor nieuwe aanbestedingsronden.

Customer Experience

We verzorgen het warme welkom vanuit de gloednieuwe afdeling Customer Experience. Onze ervaren man Herman Zondag is er sinds halverwege 2019 directeur van. Hij geeft leiding aan de teams van facilitaire zaken en interne events. En hij is - zoals wij het noemen - theaterdirecteur.

'We willen dat mensen zich bij ons welkom voelen, en het écht fijn vinden om bij ons binnen te zijn. Zodat ze later, als ze weer eens langs knooppunt Hoevelaken komen, spontaan over AFAS beginnen.'

Herman Zondag - Directeur Customer Experience

Uitdaging in groei

Prachtig is het nieuwe hoofdkantoor dat aan de overkant van de weg gebouwd wordt. Het begint nu echt te kriebelen, het is zó zichtbaar, we staan te popelen om over te gaan. Gelukkig laten we het oude pand niet leeg achter. Trivest Software Group, onderdeel van ECI en tevens softwarebedrijf, zal per 2021 ons bestaande pand betrekken voor 10 jaar.

Buitenlandse activiteiten

Ook in het buitenland hielden we de stijgende lijn vast. De omzet van AFAS Software Caribbean steeg met 5% procent naar € 3.900.000 miljoen. Ook daar zien we dat steeds meer organisaties kiezen voor het moderne ondernemen. En die helpen wij graag met digitaliseren en standaardiseren.

'2019 was een fantastisch jaar. We hebben ons met veel plezier ingezet om onze Caribische klanten zo goed mogelijk te laten werken met onze software. Zo hebben we verschillende implementaties uitgevoerd bij bestaande klanten die ons template wilden gebruiken, en hebben we het inloopsprekkuur voor Payroll geïntroduceerd. Hier kunnen klanten vragen stellen en praktijkvoorbeelden bespreken met onze payroll specialisten

Pim Steinmeijer, directeur AFAS Software Caribbean

In België steeg de omzet met 10% procent naar € 6.020.000 miljoen. Die trend zetten we graag door nu ook Franstalig België een inhaalslag maakt en volop gaat investeren in slimme bedrijfssoftware.

'2019 was voor AFAS België het tiende jaar na de overname. Dit jubileum hebben we met 140 klanten gevierd. Het afgelopen jaar kozen bijna 50 nieuwe bedrijven voor ons. Extra mooi: relatief veel grote bedrijven hebben de stap naar onze volledige ERP oplossing gemaakt. En we hebben in de Belgische bouwsector mooie successen geboekt'.

Machiel den Dekker, algemeen directeur AFAS Software België

AFAS Foundation

AFAS bestaat niet voor zichzelf. We vinden het van wezenlijk belang om onderdeel te zijn van de maatschappij én daar een positieve bijdrage aan te leveren. Dat doen we op verschillende manieren.

We delen van wat we hebben via onze AFAS Foundation. Daarmee helpen we mensen om hun dromen waar te maken. Dit jaar bijvoorbeeld door samen met 's Heeren Loo een game te ontwikkelen om kinderen met een beperking te helpen leren. Ook ontwikkelden we met Missing Chapter Foundation een lesprogramma over kinderarmoede. De Foundation is in 2015 opgezet om succes te delen, dromen waar te maken en de ontwikkeling van mensen te stimuleren. AFAS doneerde in 2019 in totaal 5 miljoen euro aan de AFAS Foundation. Daarvan is 4,6 miljoen besteed.

Het afgelopen jaar hebben we met al onze collega's ook weer een dag hard gewerkt voor een goed doel. Dat doel wordt gekozen door het bestuur van de AFAS Foundation. In 2019 kozen ze voor Stichting Present, voor die stichting hebben we tuinen en huizen opgeknapt voor mensen die dat zelf niet kunnen.

Verder zijn er zesentwintig medewerkers projectleider geworden van een project van de AFAS Foundation. Een unieke invulling van goed doen waarbij zij volledig verantwoordelijk zijn voor het waarmaken van mooie doelen.

'Meer dan ooit is in het afgelopen jaar duidelijk geworden dat waar je wieg heeft gestaan bepaalt welke kansen je in het leven krijgt. Iedereen heeft kansen en moet die zelf pakken, echter, in veel gevallen is het fijn als iemand je de hand reikt en helpt. Dat willen wij met de AFAS Foundation doen.'

Gerben Eversdijk, directeur van de AFAS Foundation,

Volgende stap

We gaan samenwerken met Tot Heil Des Volks. Een stichting die zich inzet voor mensen aan de rand van de maatschappij: verslaafden, daklozen, prostituees, onze medemensen. De ontmoeting met hen brengt ons verder, het relateert onze 'kleine' ongemakken en dingen waar we ons druk over maken.

Risicobeheersing

Continuïteit en risicobeheersing gaan hand in hand

We zijn sinds de oprichting in 1996 een echt familiebedrijf dat volledig in handen is van twee families; Mars en Van der Veldt. Dat betekent dat we niet te maken hebben met aandeelhouders met een sterke focus op winstmaximalisatie, maar dat we ons echt kunnen focussen op wat goed is voor onze klanten en medewerkers op de lange termijn. Werkplezier staat hierbij centraal.

AFAS Software is al sinds de oprichting een winstgevend bedrijf. Wij geloven dat dit succes in onze bedrijfscultuur verborgen zit. Als je bij AFAS werkt, één je AFAS.

Cultuur

We kiezen ervoor om steeds te blijven investeren in het welzijn van onze medewerkers. Omdat we geloven dat blije medewerkers zorgen voor blije klanten. Dit uit zich in een sterke en hechte cultuur die waarschijnlijk het beste te omschrijven is door onze 4 kernwaarden 'doen', 'vertrouwen', 'gek' en 'familie'. Ieder van ons werkt dagelijks mee om die unieke bedrijfscultuur in stand te houden. Wat volgens ons ook hoort bij het zijn van een familiebedrijf is delen in het succes. Daarom keren we elk jaar 5% van het bedrijfsresultaat voor belastingen uit aan onze medewerkers.

Dat we een familiebedrijf zijn, is ook te merken in de platte organisatiestructuur. Er zijn maximaal drie lagen in de structuur. Daardoor zijn directieleden sterk betrokken bij de dagelijkse operatie en hebben ze persoonlijk contact met medewerkers. De platte structuur zorgt ook voor een cultuur waarin je met je vraag altijd rechtstreeks een directielid aan het jasje kunt trekken.

De medezeggenschap binnen AFAS is geborgd in de Raad van Inspiratie (Rvi). Bij AFAS past geen traditionele ondernemingsraad (OR), omdat een orgaan als een OR niet aansluit bij een bedrijf wat open, benaderbaar, aanwezig en betrokken is.

De Rvi heeft inspraak in onderwerpen die van belang zijn voor medewerkers. Mocht het over onderwerpen gaan waar meer specialistische kennis voor is benodigd, dan stelt de Rvi een werkgroep samen.

Diversiteit vinden we ontzettend belangrijk. Op dit moment is onze organisatie nog niet op alle fronten een afspiegeling van de samenleving. Maar daar streven we wel naar. Want een diverse samenstelling van medewerkers, waarbij je geen onderscheid maakt tussen de één en de ander, brengt je als bedrijf verder. Bij AFAS heeft iedereen gelijke kansen, ongeacht geslacht, culturele achtergrond of arbeidsbeperking. Van alle collega's is inmiddels 31% vrouw. Van het management is dit 16%. Omdat de hoofddirectie alleen bestaat uit familieleden, is het vooralsnog onhaalbaar om te voldoen aan het wettelijke streefcijfer van 30% vrouwen in de Raad van Bestuur.

Cijfers zijn maar cijfers

Omdat we transparantie belangrijk vinden, willen we dat onze financiële cijfers voor iedereen inzichtelijk, en vooral begrijpelijk zijn. Daarnaast proberen we de jaarrekening en de balans zo eenvoudig mogelijk te houden, zonder ingewikkelde constructies of vage balansposten.

De eenvoud zorgt er ook voor dat we het overgrote deel van onze financiële administratie kunnen automatiseren. Dat zorgt er op zijn beurt weer voor dat we elk jaar op 3 januari de jaarcijfers al klaar hebben.

Een van de belangrijkste KPI's bij AFAS is de omzet per medewerker. Niet door harder te gaan werken, maar door slimmer te gaan werken. Dat betekent meer werk automatiseren.

Het verdienmodel van AFAS is een compleet product aan te bieden tegen een concurrerend tarief in zoveel mogelijk verschillende branches. Onze klanten zijn verdeeld over 180 verschillende branches. Op dit moment telt AFAS meer dan 11.400 klanten en meer dan 2 miljoen gebruikers.

AFAS is kerngezond en dat is ook aan het nettoresultaat te zien. Al jaren groeit het resultaat evenredig mee met de omzet en daar zijn we trots op. AFAS keert jaarlijks dividend uit aan het moederbedrijf van AFAS, Marvel. Binnen de Holding blijft er ruimschoots voldoende werkkapitaal over voor alle bedrijfsactiviteiten.

Door AFAS Holding BV is een aansprakelijkheidsstelling overeenkomstig artikel 2:403 afgegeven voor de volgende entiteiten: AFAS Benelux BV, AFAS International BV en AFAS Software BV.

Licentiemodel

Het licentiemodel van AFAS is simpel. Klanten betalen bij ons een vast bedrag per maand voor het gebruik van de software en dienstverlening. Dit hangt voornamelijk af met hoeveel gebruikers en medewerkers je gebruik maakt van de software.

Deze maandabonnementen, die in de jaarrekening onder het onderdeel Onderhoud vermeld staan, zorgen voor een stabiele cashflow voor AFAS, en bieden onze klanten tegelijkertijd de flexibiliteit om per maand de licentie uit te breiden of te verlagen of zelfs helemaal op te zeggen.

Onderhoud van de software en het beschikbaar stellen van nieuwe versies en -functionaliteit is onderdeel van maandabonnement.

AFAS past een jaarlijkse inflatiecorrectie toe. Zolang wij elk jaar waarde toevoegen aan de klantexperience en producten vinden wij dit te verantwoorden.

Naast de omzet uit Onderhoud heeft AFAS ook omzet uit Services. Services zijn de aanvullende diensten zoals Consultancy en Opleidingen. We streven ernaar om klanten zo zelfstandig mogelijk te maken door goede software en opleidingen te bieden. Hierdoor zijn ze niet afhankelijk van consultants om prettig te werken met onze software. Dit is ook terug te zien in de cijfers. Zo is het percentage omzet uit services de afgelopen jaren afgenomen van 24% in 2013 naar 16% in 2019. En daar zijn we blij mee.

Nieuwbouw AFAS Experience center

Schuin tegenover ons huidige pand in Leusden bouwen we aan een nieuw onderkomen voor de medewerkers en klanten van AFAS. Dit omdat we in het huidige pand al een aantal jaren krap in ons jasje zitten. Het nieuwe pand biedt meer werkplekken voor onze medewerkers, maar vooral meer ruimte voor betere faciliteiten voor onze klanten. De investering voor dit pand wordt volledig gefinancierd door de eigen middelen van het moederbedrijf van AFAS.

Belastingen

AFAS heeft een convenant Horizontaal toezicht met de Belastingdienst. Horizontaal Toezicht is een vorm van samenwerking die steunt op vertrouwen, wederzijds begrip en transparantie in handelen. Een doel van horizontaal toezicht is om het proces van transactie naar aangifte en aanslag beter in de greep te hebben.

Een belangrijk deel van softwareontwikkeling bestaat uit innovatie. Om steeds voorop te blijven lopen, moet je onderzoek doen naar nieuwe technieken en veel experimenteren. De overheid stimuleert innovatie en ontwikkeling in Nederland door de zogenoemde innovatiebox aan te bieden. Dat betekent dat je voor een deel van de winst een lager belastingtarief mag hanteren voor de vennootschapsbelasting vanwege die investering in innovatie. AFAS maakt hier ook gebruik van.

Buitenlandse activiteiten

AFAS heeft drie buitenlandse vestigingen: in België en op Curaçao en Aruba. Elke vestiging heeft een eigen werkmaatschappij die onder AFAS Holding valt. De keuze voor een buitenlandse vestiging is altijd klantgedreven, niet vanwege mogelijke belastingvoordelen. De vestigingen zijn vooral lokale verkoop- en servicekantoren. De software wordt ook voor deze buitenlandse vestigingen ontwikkeld in Nederland.

Als entrepreneur brengt AFAS Holding een royalty in rekening over de omzet die door de verkoop gerealiseerd is. De geldstromen tussen de verschillende vestigingen zijn opgenomen in een transferpricingovereenkomst die elke drie jaar getoetst wordt door een externe partij.

Risicobeheersing

Risicomangement is bij AFAS het vinden van een balans tussen risico's nemen en risico's beheersen. De aanvullende verplichtingen voor risicomangement leggen meer de nadruk op de kwaliteit van processen en de oorsprong van de financiële resultaten. En dat ondersteunen wij, want ze dragen bij aan procesoptimalisatie en transparantie. Voor de interne beheersing maken wij gebruik van een kwaliteitsmanagementsysteem waarin samengewerkt wordt met auditoren en accountants.

Behaalde certificeringen zijn te raadplegen via klant.afas.nl/certificeringen.

Voor uitzonderlijke- en onvoorziene situaties die van invloed kunnen zijn op de continuïteit beschikt AFAS over een beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

Om de belangrijkste risico's voor de organisatie in kaart te brengen, maken wij gebruik van risicogebieden. De mogelijke impact als een risico zich voordoet is niet of nauwelijks te voorspellen en daarom ook niet uitgewerkt.

De financiële krediet- en valutarisico's komen niet terug in de risicogebieden en zijn beschreven in de jaarrekening.

1. Verwerken persoonsgegevens

AFAS verwerkt onder andere persoonsgegevens voor en in opdracht van de klant omdat de klant een software gebruikersovereenkomst met AFAS heeft. AFAS en de klant zijn daarom verplicht volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) om een Verwerkersovereenkomst te sluiten. Omdat AFAS een standaard applicatie met de daarbij behorende standaard dienstverlening levert, heeft AFAS de verwerkingsovereenkomst opgenomen in de Algemene Voorwaarden en SLA. AFAS en de klant verplichten zich over en weer om de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) na te leven.

AFAS neemt blijvend passende technische en organisatorische maatregelen om de persoonsgegevens van de klant te beveiligen tegen verlies of enige vorm van onrechtmatige verwerking. AFAS is daarvoor ISO27001 gecertificeerd. Deze maatregelen worden aangemerkt als een passend beveiligingsniveau in de zin van de AVG.

In 2019 zijn er 48 securityincidenten ingestuurd. Deze incidenten kunnen ingestuurd zijn door klanten of medewerkers of preventief via externe securityscans. In geen van de gevallen is er sprake geweest van een datalek waarbij gegevens in verkeerde handen kwamen.

2. AFAS Online

Alle klanten werken op AFAS Online. AFAS is verantwoordelijk voor een stabiele en veilige Cloud-omgeving die altijd beschikbaar is.

De volgende drie hoofdrisico's zijn te benoemen:

- Ernstige en langdurige verstoringen waardoor klanten niet kunnen werken in AFAS Profit.
- Gerichte aanvallen om data van klanten te ontfutselen, de systemen uit te schakelen of oneigenlijke transacties uit te voeren.
- Data van de klant die op straat komt te liggen.

AFAS beschikt over een eigen Cyber Operations Center. Op AFAS Online worden systemen, processen en gebruikers continu gemonitord met als doel storingen te voorkomen of in een vroeg stadium op te lossen. Monitoring is gericht op het tijdig ontdekken van storingen en ongewenst gedrag. Controle op misbruik is onderdeel van de (dagelijkse) standaard monitoringswerkzaamheden.

In 2019 zijn er 34 storingen geweest en 113 issues. Per storing kan een klant zich abonneren om op de hoogte gehouden te worden van de voortgang. Er waren twee langdurige storingen. Op 23 april was er een verstoring van 5 uur met 306 abonnees en op 29 oktober was er een verstoring van 6 uur met 172 abonnees.

3. Klanttevredenheid

De implementatie van de AFAS Software raakt de hele organisatie van onze klanten. Want werken met onze software betekent nogal wat voor je bedrijfsprocessen, en voor de mensen die ermee aan de slag gaan. Dat is ook logisch, onze software is een middel voor onze klanten om hun organisatie beter te maken. Zodat ze meer tijd overhouden voor de belangrijke dingen. En vooral: zodat ze meer werkplezier ervaren.

Wij willen dat onze klanten hier dik tevreden over zijn. Daarom werken we niet met langetermijncontracten, elke klant kan elke maand opzeggen. Wel geloven we in een relatie waarin onze klanten zich geïnspireerd voelen en zich met ons willen blijven verbinden.

We kijken steeds hoe tevreden onze klant is. Gebruikt hij alle functionaliteit van de software en brengt het zijn bedrijf verder?

In 2019 zijn 223 klachten ingestuurd. Er zijn 149.218 incidenten ingestuurd, een verlaging van 10%. Klanten waarderen onze dienstverlening met een 9,4.

4. Innovatie

We willen ook in de toekomst succesvol zijn. Daarvoor is het nodig dat ons product actueel en goed inzetbaar blijft voor onze klanten. Én dat onze software echt anders is dan van die van onze concurrenten. Dat lukt alleen als we onze programmatuur verder blijven ontwikkelen. We betrekken onze klanten bij de productontwikkeling en we houden inspraaksessies waar klanten hun wensen kunnen delen. Ook gebruiken we algemene gebruikersstatistieken uit de klantomgevingen om onze producten en diensten te verbeteren, en bespreken we bijzonderheden met onze klanten. Zo zorgen we ervoor dat ons product aansluit bij hun werkwijze.

Onze stip op de horizon: software die je kan definiëren in plaats van programmeren. Daar investeren we al jaren in. De weg naar AFAS Focus is de visie achter het compleet nieuw te bouwen ERP-systeem van AFAS.

Dit is gebaseerd op een geheel nieuwe architectuur: AFAS Next Technology Architecture (ANTA).

We gaan AFAS Focus - de opvolger van Profit – invoeren in 2020. Eerst op beperkte schaal met een kleine groep klanten en alleen voor het onderdeel Finance. Bevindingen in functionaliteit worden direct gedeeld met het ontwikkelteam. Het mooie is dat we met Focus veel sneller kunnen ontwikkelen én leveren.

TOT SLOT

Werk leuker en beter maken met oog voor de maatschappij. Wat is het heerlijk om elke dag daar je motivatie uit te halen en een stip op de horizon te plaatsen. Inspireren tot beter ondernemen, de bureaucratie verlagen en tijd overhouden voor wat echt belangrijk is.

Er is ongelooflijk veel om intens van te genieten.

We kijken terug op een fantastisch jaar. Dankzij onze medewerkers, onze klanten én ons bestuur, dat ook dit jaar weer met adviezen en frisse blikken naast ons stond.

We maken ons op voor een nieuw jaar vol mooie avonturen en een verwachte groei van 15%. We gaan verhuizen, leveren prachtige nieuwe functionaliteit uit en gaan weer elke dag hard aan de slag om onze klanten een fantastische ervaring met AFAS Software te geven. Een jaar waarin het bovenal weer draait om de liefde voor onze medewerkers en klanten. Om mooie gesprekken, vertrouwen en om aandacht. Met als thema: 'Doe normaal!'. We zien ernaar uit!

Leusden, 23 januari 2020

Bas van der Veldt
Algemeen Directeur (CEO)

Arnold Mars
Financieel Directeur (CFO)

JAAARREKENING

Geconsolideerde balans per 31 december 2019 (na winstbestemming)

ACTIVA

		31-12-2019 in €	31-12-2018 in €
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	(1)	7.136.127	1.413.170
Materiële vaste activa	(2)	8.488.289	5.176.278
Financiële vaste activa	(3)	14.167.113	6.014.960
		29.791.529	12.604.408
Vlottende activa			
Vorderingen			
Debiteuren	(4)	5.514.200	5.414.449
Overige vorderingen en overlopende activa	(5)	16.033.070	11.628.666
		21.547.270	17.043.114
Liquide middelen	(6)	7.850.545	15.349.714
Totaal Activa		59.189.344	44.997.236

PASSIVA

		31-12-2019 in €	31-12-2018 in €
Groepsvermogen		39.728.853	30.160.853
Voorzieningen	(7)	320.000	280.000
Kortlopende schulden			
Crediteuren		5.716.644	777.133
Belastingen en sociale premies	(8)	5.738.020	7.955.681
Vennootschapsbelasting		1.040.915	975.161
Overige schulden en overlopende passiva	(9)	6.644.912	4.848.407
		19.140.491	14.556.383
Totaal Passiva		59.189.344	44.997.236

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2019

		2019 in €	2018 in €
Netto-omzet	(10)		
Onderhoud		139.607.964	116.820.593
Services		26.992.514	24.868.632
Bedrijfsopbrengsten		166.600.478	141.689.225
Kosten			
Kosten uitbesteed werk		24.808.081	17.587.250
Lonen en salarissen		31.063.325	28.752.987
Sociale lasten		4.673.440	4.167.162
Pensioenlasten		1.619.800	1.480.583
Afschrijvingen vaste activa	(11)	2.568.915	2.096.594
Overige bedrijfskosten	(12)	25.948.234	22.699.784
Bedrijfslasten		90.681.795	76.784.360
Bedrijfsresultaat		75.918.683	64.904.865
Rentebaten		203.004	181.946
Resultaat voor belastingen		76.121.687	65.086.810
Vennootschapsbelasting	(13)	(14.053.687)	(12.078.655)
VPB voorgaande jaren		0	1.906.845
Resultaat na belastingen		62.068.000	54.915.000
Totaal van baten en lasten die rechtsreeks in het eigen vermogen van de rechtspersoon als onderdeel van het groepsvermogen zijn verwerkt.		0	0
Totaalresultaat		62.068.000	54.915.000

Kasstroomoverzicht geconsolideerd (volgens indirecte methode)

	2019	2018
	x € 1.000	x € 1.000
Uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	75.919	64.905
Afschrijvingen	2.529	2.102
Boekverlies desinvesteringen	0	0
Debiteuren	(100)	(289)
Overige vorderingen	(4.404)	(3.109)
Crediteuren	88	644
Belastingen en sociale premies	(2.218)	858
Overige schulden	1.797	(1.436)
Toename voorzieningen	40	65
Ontvangen rentebaten	203	182
Betaalde winstbelasting	(13.989)	(9.123)
	59.865	54.799
Uit investeringsactiviteiten:		
Investerings in immateriële vaste activa	(2.558)	0
Investerings in vaste activa	(4.215)	(3.043)
Verkoopopbrengst desinvesteringen	33	5
Koersmutatie vaste activa	28	(5)
	(6.712)	(3.043)
Uit financieringsactiviteiten:		
Dividenduitkering	(52.500)	(45.000)
Mutatie financiële vaste activa	(8.152)	524
	(60.652)	(44.476)
Netto kasstroom	(7.499)	7.279
Stand liquide middelen:		
Per 1 januari	15.350	8.071
Per 31 december	7.851	15.350
	(7.499)	7.279

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening

---

Algemeen

De vennootschap heeft de jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek, alsmede volgens de Richtlijnen van de jaarverslaggeving. Indien niet anders vermeld, zijn activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde. Het jaarverslag, bestaat uit het bestuursverslag, de jaarrekening en overige gegevens en is opgemaakt op 23 januari 2020.

Grondslagen van consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de vennootschap AFAS Holding B.V. te Leusden (KvK 32076954) en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

Dit betreffen de volgende 100% deelnemingen:

Naam onderneming	Gevestigd te	Geplaatst kapitaal
AFAS Benelux BV	Leusden	€ 18.000
AFAS Software BV	Leusden	€ 18.000
AFAS België NV	Mechelen, België	€ 1.000.000
AFAS International BV	Leusden	€ 18.151
AFAS Software Caribbean BV	Willemstad, Curaçao	NAF 1.000.000
AFAS Software Aruba BV	Oranjestad, Aruba	AWG 100.000

Door AFAS Holding B.V. is een aansprakelijkheidsstelling overeenkomstig artikel 2:403 afgegeven voor de volgende entiteiten: AFAS Benelux B.V. - AFAS International B.V. - AFAS Software B.V.

De 100% deelneming in AFAS Software Aruba B.V.

AFAS Software Caribbean B.V. heeft 40% van de aandelen van AFAS Software Aruba B.V..

De andere 60% van de aandelen is in handen van IMC International Management & Trust Company N.V. als consequentie van lokale wet- en regelgeving. In de bepalingen van de overeenkomst met IMC is opgenomen dat IMC de aandelen bewaart voor rekening en risico van de opdrachtgever. IMC zal aan de opdrachtgever alle inkomsten en uitkeringen en alle rechten overdragen. AFAS heeft controlerende zeggenschap in AFAS Software Aruba B.V. en is hoofd van de groep.

AFAS Software Aruba B.V. is integraal geconsolideerd in de jaarrekening van AFAS Holding B.V.

Valutaomrekeningen

Activa en passiva luidende in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de per balansdatum geldende koersen. Koersverschillen zijn in het resultaat verwerkt. Koersverschillen op financiële vaste activa worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het vermogen gebracht.

De NAF en AWG zijn gekoppeld aan de dollarkoers. Er is gerekend met een euro-usd koers van 1,12. (2018: 1,15)

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs), minus eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen.

De lineaire afschrijving geschiedt op basis van de geschatte economische levensduur.

Het betreft hier alleen software van leveranciers en niet de eigen ontwikkelde software.

Interne ontwikkelingskosten worden niet geactiveerd. Deze maken onderdeel uit van het doorlopende proces van het vernieuwen van de software.

Intellectueel eigendom

Betreft uitsluitend de verwerving van de klanten en software van Bearingpoint op Curaçao eind 2017. Deze klanten zijn in 2018 overgestapt op AFAS software, waardoor de Bearingpoint software niet meer gebruikt wordt.

- De overnameprijs wordt in 5 jaar afgeschreven..

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs), minus eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. In deze kostprijs worden de kosten van groot onderhoud opgenomen zodra deze kosten zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De lineaire afschrijving geschiedt op basis van de geschatte economische levensduur als volgt:

- Bedrijfsgebouwen- en terreinen 10%, Inventaris en hardware 20% en andere bedrijfsmiddelen 20%.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen waarin de vennootschap invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de vennootschap in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Indien en voor zover de vennootschap niet zonder beperking uitkering van de resultaten aan haar kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve opgenomen.

Leningen

Verstreckte leningen zijn leningen aan personeelsleden, met een rentevoet van 2%.

Een belangrijk deel van deze leningen is verstrekt aan een statutaire directeur van één van de buitenlandse deelnemingen en één directielid in Nederland.

De leningen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs zo nodig onder de vorming van een voorziening voor oninbaarheid.

Langlopende vorderingen

De vooruitbetaalde kosten die betrekking hebben over een periode na 12 maanden worden als langlopende vordering verantwoord. Deze worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, rekening houdend met bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen

De eerste waardering van de vorderingen vindt plaats tegen reële waarde. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Voorziening wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Intercompany-transacties

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd. Resultaten uit transacties met en tussen deelnemingen die tegen nettovermogenswaarde gewaardeerd worden, worden proportioneel verantwoord.

Pensioenregeling

Bij de onderneming is sprake van een toegezegde bijdrage regeling. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per balansdatum wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord. De vennootschap is uitsluitend verplicht tot betaling van de premie. Er is in geen geval verplichting tot bijstorting of recht op premieruggaaf, dan wel premiekorting. De voor- en nadelen van de beleggingen komen volledig voor rekening van de medewerkers.

De werknemers hebben dagelijks inzicht in de stand van zaken van de pensioenbeleggingen.

Voorzieningen

Er is een jubileumvoorziening gevormd voor personeelsleden die 25 en/of 40 jaar in dienst kunnen zijn. In de voorziening wordt rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen en met een blijfkans. De voorziening wordt naar rato opgebouwd tot aan de jubileum datum. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening betreft de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening van AFAS Holding B.V.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

De netto-omzet wordt gewaardeerd tegen de reële waarde.

Onderhoud

De omzet uit onderhoudsabonnementen voor het maandelijks gebruiksrecht wordt verantwoord en gefactureerd in het jaar waarop deze betrekking heeft.

Services

Dit is de omzet uit consultancy en opleidingen. De omzet uit services worden verantwoord in het jaar dat de diensten aan de klanten verleend zijn.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Winstuitkering

Er wordt een bedrag van 5% van het bedrijfsresultaat (voor winstdeling) beschikbaar gesteld, indien het begrote bedrijfsresultaat behaald wordt. Elk procent er onder verlaagt ook het percentage van de winstuitkering met 0,5%. De hoogte van de uitkering per personeelslid hangt onder meer af van de beoordeling en het functiebelang. De winstuitkering is opgenomen in de kosten van Lonen en salarissen.

Vennootschapsbelasting

De belastingen over de winst of het verlies worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat uitgaande van het geldende belastingtarief, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-afrekbare kosten.

De belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering

De groep met AFAS Holding B.V., AFAS Benelux B.V., AFAS International B.V. en AFAS Software B.V., vormen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Indien er een verlies ontstaat bij deze buitenlandse vestigingen, zal de vennootschapsbelasting hierover in beginsel niet als vordering opgenomen worden. In toekomstige winstgevende jaren wordt dit verrekend.

Toelichting op de posten van de geconsolideerde balans

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (1)

	Intellectueel	Software	Totaal	Totaal
	Eigendom	licenties	2019	2018
1 Januari				
Aanschafwaarde	308.963	5.795.000	6.103.963	6.091.089
Afschrijvingen	(61.793)	(4.629.000)	(4.690.793)	(3.470.003)
Boekwaarde	247.170	1.166.000	1.413.170	2.621.090
Mutaties				
Investerings	0	7.410.504	7.410.504	0
Desinvesterings				0
Afschrijvingen	(63.448)	(1.630.720)	(1.694.167)	(1.220.793)
Desinvesterings			0	0
Koersverschillen	6.621		6.621	12.873
Saldo mutaties	(56.827)	5.779.784	5.722.957	(1.207.920)
31 december				
Aanschafwaarde	317.239	7.480.504	7.797.743	6.103.963
Afschrijvingen	(126.895)	(534.720)	(661.615)	(4.690.793)
Boekwaarde	190.343	6.945.784	7.136.127	1.413.170

MATERIËLE VASTE ACTIVA (2)

	Bedrijfsgebouwen	Inventaris	Andere	Activa in	Totaal	Totaal
	en terreinen	en hardware	bedrijfs- middelen	uitvoering	2019	2018
1 Januari						
Aanschafwaarde	4.039.679	7.590.098	129.551	2.524.000	14.283.329	11.437.356
Afschrijvingen	(3.082.856)	(6.001.418)	(22.777)	0	(9.107.051)	(8.417.717)
Boekwaarde	956.822	1.588.681	106.775	2.524.000	5.176.278	3.019.639
Mutaties						
Investerings	19.819	727.178	0	3.468.081	4.215.078	3.042.674
Desinvesterings	0	(72.803)	0		(72.803)	(10.202)
Afschrijvingen	(165.776)	(649.804)	(19.454)		(835.035)	(881.146)
Koersverschillen	648	1.638	2.484		4.770	5.313
Saldo mutaties	(145.310)	6.209	(16.970)	3.468.081	3.312.010	2.156.639
31 december						
Aanschafwaarde	4.062.987	8.163.304	132.186	5.992.081	18.350.558	14.283.329
Afschrijvingen	(3.251.473)	(6.568.414)	(42.382)	0	(9.862.271)	(9.107.051)
Boekwaarde	811.512	1.594.890	89.805	5.992.081	8.488.289	5.176.278

FINANCIËLE VASTE ACTIVA (3)

	Waarborg	Overlopende	Leningen	Totaal	Totaal
	sommen	activa > 1 jaar		2019	2018
1 Januari	130.430	5.098.817	785.713	6.014.960	6.538.472
Mutaties					
Vooruitbetaalde kosten		7.859.160		7.859.160	(466.183)
Mutatie					
waarborgsommen	17.350			17.350	62.542
Leningen, verstrekt			302.494	302.494	1.457
Leningen, aflossingen			(44.583)	(44.583)	(151.875)
Koersverschillen			17.732	17.732	30.547
Saldo mutaties	17.350	7.859.160	275.643	8.152.153	(523.512)
31 december					
waarde	147.780	12.957.977	1.061.356	14.167.113	6.014.960
TOTAAL VASTE ACTIVA				29.791.529	12.604.408

	31-12-2019 in €	31-12-2018 in €
DEBITEUREN (4)		
Nominale waarde per 31 december	5.621.682	5.716.878
Af: voorziening voor oninbaarheid	(107.482)	(302.429)
	5.514.200	5.414.449
 OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA (5)		
Te factureren termijnen	1.967.549	1.097.169
Vooruitbetaalde kosten	14.065.521	10.531.497
	16.033.070	11.628.666
 LIQUIDE MIDDELEN (6)		
De liquide middelen zijn vrij besteedbaar.	7.850.545	15.349.714
 VOORZIENINGEN (7)		
Stand 1 januari	280.000	205.000
Onttrekkingen	(5.100)	(2.205)
Dotatie	45.100	77.205
Stand per 31 december	320.000	280.000
 Deze voorziening is gevormd voor jubileumuitkeringen bij 25- en 40 jarige dienstverbanden. Er wordt bij deze jubilea een maandsalaris uitbetaald.		
 BELASTINGEN EN SOCIALE PREMIES (8)		
Loonbelasting en sociale premies	1.898.580	1.644.746
Omzetbelasting	3.839.440	6.310.935
	5.738.020	7.955.681
 OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA (9)		
Winstuitkering, salarissen en reservering vakantiedagen	4.550.000	4.730.000
Pensioenpremie	5.064	13.229
Overige kortlopende schulden	2.089.848	105.178
	6.644.912	4.848.407

Alle overige schulden hebben betrekking op een periode korter dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

ULTIMO 2019 WAREN VERPLICHTINGEN AANGEGAAN TERZAKE VAN:

	2020	2021 t/m 2024	2024 en verder
	< 1 jaar	>1 <5 jaar	> 5 jaar
Huur kantoorpand Leusden, Philipsstraat	1.881.000	0	0
Huur kantoorpand Leusden, Inspiratielaan	0	40.320.000	172.640.000
Huur kantoorpand Mechelen België	90.000	60.000	0
Huur kantoorpand Curaçao Handelskade	64.000	0	0
Huur kantoorpand Aruba, Rumbastraat	28.000	0	0
Leasing van 216 auto's	2.615.000	3.907.000	0
AFAS Online	25.000.000	50.000.000	0
Marketingverplichtingen	3.470.000	6.940.000	1.570.000
25 jarig jubileum (2021)		2.500.000	
Investeringsverplichtingen Experience center		4.250.000	
	33.148.000	107.977.000	174.210.000

Vanaf oktober 2016 zijn de MVO uitgaven van AFAS Software ondergebracht bij de AFAS Foundation. AFAS schenkt jaarlijks 4% van het begrote bedrijfsresultaat voor belasting aan de AFAS Foundation, met een minimumbedrag van 2,5 miljoen euro.

Financiële instrumenten

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De financiële instrumenten, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de groep of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Er is geen sprake van transacties in derivaten. Het beleid is om niet te handelen in financiële instrumenten.

De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van de groep zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico en het prijsrisico bestaande uit het valuta-, rente- en marktrisico.

Het beleid van de groep om deze risico's te beperken, luidt als volgt:

Valutarisico

De administratie van AFAS Software Caribbean B.V. en AFAS Software Aruba B.V. worden gevoerd in de lokale valuta's. Als gevolg hiervan kan de balans van de groep beïnvloed worden door wisselende koersen tussen de euro en deze lokale valuta's. De groep heeft het beleid deze verschillen niet af te dekken.

Liquiditeitsrisico

Het risico voor de groep dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument fluctueren in omvang is minimaal, aangezien de omvang van de langlopende vorderingen en schulden beperkt is.

Liquiditeitsrisico op langlopende schulden is nihil. Er zijn geen langlopende schulden. Er bestaat wel een liquiditeitsrisico op de langlopende vorderingen. Dit betreft vooral vooruitbetalingen voor software van Microsoft, Citrix en VM-ware.

Renterisico

De langlopende vorderingen en leningen van de groep hebben een vast rentepercentage waardoor de groep het risico loopt dat de waarde van de vorderingen en leningen zal dalen respectievelijk stijgen als gevolg van veranderingen in de marktrente. Dit risico is minimaal, aangezien de marktrente zeer laag is.

Kredietrisico

De groep heeft richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke partij te beperken. Bovendien bewaakt de groep voortdurend haar vorderingen en hanteert de groep een strikte aanmaningsprocedure, alsmede het gebruik van een licentiecode op de software. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor de groep minimaal. Verder zijn er geen belangrijke concentraties van kredietrisico binnen de groep.

Marktrisico

De kwaliteit en veelzijdigheid van de software is zeer hoog. De prijsstelling is zeer concurrerend. Ook is de kwaliteit van de medewerkers zeer hoog. Door de combinatie van al deze punten is het marktrisico voor de groep minimaal.

Toelichting op de posten van de geconsolideerde winst- en verliesrekening

	2019 in €	2018 in €
NETTO-OMZET (10)		
Onderhoud	139.607.964	116.820.593
Services	26.992.513	24.868.632
Bedrijfsopbrengsten	166.600.478	141.689.225
<p>In 2019 is de netto-omzet 18% gestegen ten opzichte van 2018 (in 2018: 17%).</p>		
AFSCHRIJVINGEN VASTE ACTIVA (11)		
Bedrijfsgebouwen- en terreinen	165.776	194.279
Machines en installaties	649.804	674.511
Andere bedrijfsmiddelen	19.454	12.355
Software en goodwill	1.694.168	1.220.793
Totaal afschrijvingskosten	2.529.202	2.101.938
Boekresultaat desinvesteringen	39.713	-5.344
	2.568.915	2.096.594
OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN (12)		
Marketing	7.272.986	7.247.122
Huisvesting	3.933.792	2.718.034
Autokosten	2.665.865	2.518.852
Managementfee	2.000.000	1.650.000
Onderhoud, software, hardware	649.947	405.989
Communicatiekosten	261.900	246.049
Kantoorkosten	86.928	81.974
Reis-, verblijf-, representatiekosten	77.795	52.130
Accountants- en advieskosten	763.936	330.649
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	157.148	522.838
Ingeleend personeel en overige personeelskosten	2.126.966	2.129.690
Overige algemene kosten	950.971	796.457
MVO giften	5.000.000	4.000.000
	25.948.234	22.699.784
Verdeling omzet per land (voor transferpricing)		
Nederland	156.684.185	132.511.445
België	6.019.891	5.454.035
Curaçao	2.816.520	2.713.916
Aruba	1.079.881	1.009.828
Gemiddeld aantal FTE	466	433

Statutaire directie

De beloning voor de statutaire directie bedraagt in totaal € 2.000.000,- en is verantwoord als management fee. (2018: € 1.650.000,-)

AFAS is een familiebedrijf. Om die reden is het praktisch onhaalbaar om te voldoen aan het wettelijke streefcijfer van 30% vrouwen in de Raad van Bestuur + hoofddirectie.

Honorarium Accountant

De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten van de externe accountant en de accountantsorganisatie en het gehele netwerk waartoe deze accountantsorganisatie behoort, zijn als volgt voor de groep:

Honorarium Accountant	2019 in €	2018 in €
EY Accountants LLP		
Onderzoek van de jaarrekening	89.500	79.265
Overig EY		
Andere controleopdrachten	58.100	54.000
Adviesdiensten op fiscaal terrein	83.054	28.838
Totaal	230.654	162.103

VENNOOTSCHAPSBELASTING (13)

De in de winst- en verliesrekening verantwoorde belastinglast kan als volgt worden toegelicht

Geconsolideerd bedrijfsresultaat voor belastingen	76.121.687
Niet aftrekbare kosten en correcties	22.080
Tegen nominale tarieven belast resultaat	76.143.767
Nominale belasting	(19.060.553)
Vrijstellingen	5.006.865
Vennootschapsbelasting	(14.053.687)
Effectief tarief	18,5%
Vennootschapsbelasting	(14.053.687)

Het standaardtarief vennootschapsbelasting is 25%

De lagere belastingdruk wordt voornamelijk veroorzaakt door voordelen uit de innovatiebox.

Vennootschappelijke balans per 31 december 2019 (na voorgestelde winstverdeling)

ACTIVA

	31-12-2019 in €	31-12-2018 in €
Vaste activa		
Financiële vaste activa (1)	61.901.950	52.862.764
Vlottende activa	0	0
Liquide middelen	0	1.212.897
Totaal Activa	61.901.950	54.075.662

PASSIVA

		31-12-2019 in €	31-12-2018 in €
Eigen vermogen	(2)		
Gestort en opgevraagd kapitaal		1.500.000	1.500.000
Overige reserves		38.228.851	28.660.851
		39.728.851	30.160.851
 Kortlopende schulden			
Rekening courant deelnemingen	(3)	21.293.099	23.154.810
Vennootschapsbelasting		880.000	760.000
		22.173.099	23.914.810
 Totaal Passiva		61.901.950	54.075.661

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2019

	2019 in €	2018 in €
Resultaat deelneming(en)	61.865.799	52.826.613
Algemene kosten	0	0
Rentebaten	216.564	181.542
	62.082.363	53.008.155
Vennootschapsbelasting	(14.363)	1.906.845
Resultaat na belastingen	62.068.000	54.915.000

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

ALGEMEEN

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, alsmede voor de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling en voor de toelichting op de onderscheiden activa, passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening voor zover hieronder niet anders vermeld.

VERKLARING AANSPRAKELIJKHEID

Op grond van artikel 402 Titel 9 Boek 2 BW heeft AFAS Holding B.V. in de enkelvoudige jaarrekening een verkorte winst- en verliesrekening opgenomen.

Toelichting op de posten van de enkelvoudige balans

FINANCIËLE VASTE ACTIVA (1)

	31-12-2019 in €	31-12-2018 in €
Deelnemingen		
Stand 1 januari	52.862.764	43.450.317
Mutaties		
Resultaat deelnemingen vorig boekjaar	(52.826.613)	(43.414.166)
Resultaat deelnemingen	61.865.799	52.826.613
	9.039.186	9.412.447
Stand per 31 december	61.901.950	52.862.764

EIGEN VERMOGEN (2)

Gestort en opgevraagd kapitaal		
Maatschappelijk kapitaal, geplaatst en volgestort 15.000.000 aandelen met een waarde van 0,10 per aandeel	1.500.000	1.500.000
Overige reserves		
Stand 1 januari	28.660.851	18.745.851
Mutaties		
Dividend	(52.500.000)	(45.000.000)
Resultaat	62.068.000	54.915.000
	9.568.000	9.915.000
Stand per 31 december	38.228.851	28.660.851
Totaal Eigen Vermogen	39.728.851	30.160.851

REKENINGEN COURANT DEELNEMINGEN (3)

AFAS Holding B.V. - AFAS Benelux BV	(24.183.950)	(25.235.566)
AFAS Holding B.V. - AFAS International BV	2.890.851	2.080.755
AFAS Holding B.V. - MARVEL B.V.	0	0
	(21.293.099)	(23.154.810)

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

De vennootschap is hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid welke wordt gevoerd door AFAS Holding B.V., AFAS International B.V., AFAS Benelux B.V. en AFAS Software B.V.

Voorgestelde winstbestemming

Op 9 december 2019 is in de algemene vergadering van aandeelhouders besloten een dividend van € 52.500.000 uit te keren over het boekjaar 2019.

Voorgesteld wordt om de nettowinst verminderd met het dividend aan de overige reserves toe te voegen. Dit is reeds verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Overige gegevens

Er zijn, naast de controleverklaring van de accountant, geen andere overige gegevens te noemen.

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire winstbestemming

In artikel 18 van de statuten van de onderneming is bepaald:

1. De winst, zoals die blijkt uit de vastgestelde winst- en verliesrekening, staat geheel ter beschikking van de algemene vergadering, met dien verstande dat de directie van die winstreserveringen kan vaststellen.
- 2a. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
- 2b. Uitkering van de winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 2c. Op aandelen wordt geen winst ten behoeve van de vennootschap uitgekeerd.
3. Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen die de vennootschap in haar eigen kapitaal houdt niet mede, tenzij deze aandelen belast zijn met een vruchtgebruik of daarvan met medewerking van de Vennootschap certificaten zijn uitgegeven.
4. De vennootschap mag tussentijds slechts uitkeringen doen, indien aan het vereiste van lid 2 sub a is voldaan.
5. Het dividend staat vanaf een maand na de vaststelling ter beschikking van de aandeelhouders, tenzij de algemene vergadering een andere termijn vaststelt. De vorderingen verjaren door verloop van vijf jaar. Dividenden, waarover binnen vijf jaar na de betaalbaarstelling niet is beschikt, vervallen aan de vennootschap.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van bestuur van AFAS Holding B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van AFAS Holding B.V. te Leusden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van AFAS Holding B.V. op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van AFAS Holding B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 7.600.000 (2018: € 6.500.000)
Toegepaste benchmark	10% van het resultaat voor belastingen (2018: idem)
Nadere toelichting	Wij hebben deze benchmark en het gehanteerde percentage bepaald op basis van onze analyse van de behoefte van gebruikers van de jaarrekening. Hierbij is mede bepalend geweest dat het resultaat voor belastingen een goed inzicht geeft in de omvang en prestaties van de onderneming en dat het resultaat voor belastingen een stabiele basis biedt voor de bepaling van de materialiteit

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

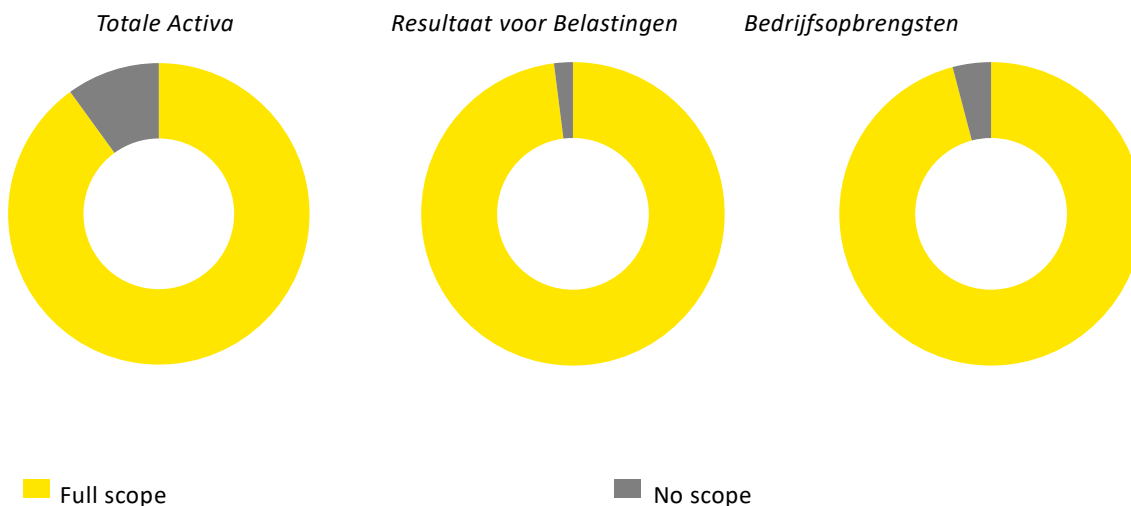
Wij zijn met de raad van bestuur overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 380.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

AFAS Holding B.V. staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. Deze entiteiten betreffen AFAS Benelux B.V., AFAS Software B.V., AFAS Belgium N.V., AFAS International B.V., AFAS Software Caribbean B.V. en AFAS Software Aruba B.V. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van AFAS Holding B.V.

Onze groepscontrole heeft zich met name gericht op AFAS Holding B.V. en AFAS Software B.V. gevestigd in Nederland. Bij de groepsonderdelen AFAS Holding B.V. en AFAS Software B.V. hebben wij zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben geen gebruik gemaakt van andere accountants bij de controle van de groepsonderdelen.

In totaal vertegenwoordigen bovengenoemde controlewerkzaamheden 90% van de totale activa, 99% van het resultaat voor belastingen en 94% van de bedrijfsopbrengsten van de groep.

Voor de overige groepsonderdelen hebben wij zelf op groepsniveau review en analytische procedures uitgevoerd. Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Opbrengstverantwoording, paragraaf 10

Risico	<p>Wij onderkennen het risico dat het management de interne beheersing doorbreekt met als doel de omzet en het resultaat te beïnvloeden.</p> <p>Binnen AFAS onderkennen wij de volgende materiële omzetstromen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omzet onderhoud • Omzet Services <p>Het risico op het door het management doorbreken van de interne beheersing ziet toe op de omzetstroom onderhoud.</p> <p>Het vaststellen van de juiste en volledige toerekening van omzet aan het boekjaar is een belangrijk aandachtspunt voor de controle van de jaarrekening van AFAS Holding B.V.</p>
Onze controleaanpak	<p>Onze aanpak omtrent de omzet onderhoud is deels systeemgericht en deels gegevensgericht. Wij hebben de relevante interne beheersingsmaatregelen in kaart gebracht en getest in opzet en bestaan. Vervolgens hebben wij aanvullend met behulp van data-analyse, gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd om de juistheid en volledigheid van de verantwoorde omzet vast te stellen. Dit zijn onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het verrichten van een correlatie analyse tussen de omzet, debiteuren en de liquide middelen; • het analyseren van eventuele afwijkende abonnementsprijzen ten opzichte van de standaardprijzen; • het controleren van de omzetafgrenzing; • het analyseren van de geschreven consultancyuren. <p>Tevens hebben wij met behulp van data-analyse diverse werkzaamheden uitgevoerd op de totale populatie journalposten, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de journalposten met een verhoogd risico op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening, dit zijn onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • boekingen die op bijzondere tijdstippen en dagen hebben plaatsgevonden; • boekingen rondom balansdatum; • boekingen door onbevoegde personen; • boekingen in de omzet die in 2020 zijn verantwoord en in 2019 verantwoord hadden moeten worden. <p>Ook hebben wij beoordeeld in hoeverre de posten in de jaarrekening onderhevig zijn aan schattingen en de daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen, zoals gemaakt door het management.</p>

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de directie benoemd als accountant van AFAS Holding B.V. vanaf de controle van het boekjaar 2005 en zijn sindsdien tot op heden de externe accountant.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van bestuur voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Utrecht, 23 januari 2020

Ernst & Young Accountants LLP

J-L. Geutjes RA

Meer weten? Ga naar
[Jaarverslag.afas.nl](https://jaarverslag.afas.nl)